सांगली शहरातील “एल” या धारणाधिकार सत्ताप्रकाराच्या शासकीय जमिनींचे “ए” या सत्ताप्रकारात रुपांतरण करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जमीन-२०२४/प्र.क्र.१३५/ज-१,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक :- ११ ऑगस्ट, २०२५.

वाचा :- शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. जमीन २०२१/प्र. क्र. ८३/ज-१, दि. २०.०१.२०२२

प्रस्तावना :-

स्वातंत्र्यपूर्व काळात कायम केलेला 'एल' धारणाधिकार (सत्ताप्रकार) हा स्वातंत्र्यानंतर संस्थान विलीन झाल्यानंतर किल्ल्यामधील मिळकती ह्या श्रीमंत राजेसाहेब पटवर्धन यांच्या मालकीच्या असल्याचे शासनाकडील दिनांक ११.०७.१९४९ रोजीच्या पत्रामध्ये नमूद करण्यात आलेले आहे. नगर भूमापन अधिकारी, सांगली कार्यालयाकडून करण्यात आलेली मोजणी तसेच, त्यावेळी करण्यात आलेली चौकशी पाहता जागेवरील वहिवाट, जाबजबाब व कागदपत्रे तसेच, नमूद मिळकतींमध्ये वेळोवेळी झालेले फेरफार नोंदी पाहता, तट व तटाच्या आतील मिळकती या (सि.स.नं. १ अ मधील सार्वजनिक प्रयोजनासाठी वापरात असलेले क्षेत्र वगळून) खाजगी वहिवाटीत असून सदरच्या मिळकती विविध खाजगी व्यक्तीना राजेसाहेब व त्यांचे कुलमुखत्यार धारक/विश्र्वस्त मार्फत हस्तांतरीत करण्यात आलेल्या आहेत.

त्यानुषंगाने, यापूर्वी स्वातंत्र्यपूर्व काळात सांगली शहरात तत्कालीन श्रीमंत सरकार यांनी प्रदान केलेल्या मिळकतीवरील "इ" “एफ” व “एच” धारणाधिकार (सत्ताप्रकार) वगळणेबाबत महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभागाकडील शासन निर्णय क्र. जमीन २०२१/प्र. क्र. ८३/ज-१ मंत्रालय मुंबई दिनांक २०/१/२०२२ अन्वये "इ" "एफ" व "एच" धारणाधिकार (सत्ताप्रकार) बाबत शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे. त्याच धर्तीवर, संबंधित हिस्सेदारांकडून करण्यात आलेल्या विनंतीच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त पुणे, जिल्हाधिकारी सांगली तसेच, नगर भूमापन अधिकारी, सांगली व जमांदी आयुक्त आणि भूमी अभिलेख, पुणे यांनी सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने शहर सागंली खणभाग येथील सि.स.नं.१ व त्यामधील पोटहिस्सा मिळकतीचे धारणाधिकार (सत्ताप्रकार) बाबत महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम १९६६ चे कलम २०(१) व २९ अन्वये तसेच दिनांक ११/०७/१९४९ चे शासनाकडील पत्र व त्यासोबतची Inventory आधारे सि.स.नं. १ अ मधील (सार्वजनिक प्रयोजनासाठी वापरात असलेले क्षेत्र वगळून) खाजगी वहिवाटीत असलेल्या एकूण ६४ मिळकतीचा सत्ताप्रकार “एल” मधून “ए” बदलणेबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

<u>शासन निर्णय :-</u>

महाराष्ट्र जमीन महसूल अधिनियम १९६६ चे कलम २० (१) व २९ अन्वये सांगली, मिरज आणि कुपवाड शहर महानगरपालिका हद्दीतील सांगली शहर येथील सांगली संस्थानाच्या सि.स.नं. १ व त्यातील आंतरविभाजन / पोटहिश्श्यामुळे सन-१९२८ मध्ये तयार झालेल्या व शासकीय अभिलेखावर "एल" सत्ताप्रकार (शासकीय जागा / इमारती) म्हणून नोंदविलेल्या पुढील मिळकतींचे सि सि.स.नं. १/अ, १/अ/१, १/अ/२, १/अ/३, १/अ/४, १/अ/५, १/अ/६, १/अ/७,१/अ/८, १/अ/१०, १/अ/११, १/अ/१२, १/अ/१३, १/अ/१४अ, १/अ/१४ब, १/अ/१५, १/अ/१६, १ब/२, १/१, १/७/अ, १/७/१/१०, १/१२, १/१३अ, १/१३/ड, १/१३/ब, १/१४, १/१८अ, १/१८ब/१, १/१८ब/२, १/१८क, १/१८ड, १/१९अ, १/१९/ब, १/१९/क, १/२७, १/२८अ, १/२८अ/१अ, १/२८अ/१ब, १/२८ब/१, १/२८क/२, १/२८/ड/अ, १/२८/ड/ब, १/२८क/१, १/३०, १/३२, १/३३, १/३५, १/३६, १/३७, १/३८, १/३९, १/४०, १/४१, १/४२, १/४३अ, १/४३ब, १/४४, १/४५, १/४६, १/४७, १/४८, १/१३/क/२, १३/९ अशा एकूण ६४ मिळकतींचे रुपांतरण "एल" सत्ताप्रकारातून ए" (खाजगी / नियंत्रणमुक्त) सत्ताप्रकारात विनामूल्य हस्तांतरण करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. अशा मिळकतींचा प्रस्ताव अधिक्षक, भूमी अभिलेख यांनी या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून तीन महिन्यात जिल्हाधिकारी, सांगली यांना सादर करावा. तद्नंतर, जिल्हाधिकारी, सांगली यांनी प्रस्तावाची छाननी करून दोन महिन्यात सत्ताप्रकार बदलण्याबाबत निर्णय घ्यावा. या कालावधीत निर्णय न झाल्यास अशी अनिर्णित प्रकरणे विभागीय आयुक्त यांना सादर करावीत. विभागीय आयुक्त, पुणे अशा प्रकरणी दोन महिन्यात निर्णय घेतील.

सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३५/२०२५/व्यय-९/२०२४, दि.२१.०१.२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२५०८१११५५६१८२९११ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

MOHASIN RAJMAHMAD SHAIKH

Digitally signed by MOHASIN RAJMAHMAD SHAIKH
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=REVENUE AND FOREST DEPARTMENT, 2.5.4.20=613d5f4e81161c3485310241b06dd6ce7372ad8baf95f5ae576d53ac61afe62b, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=74CDE6704F3FD0A42314F2424B55F3CFA18AE8A657DC2FC61B51901A90B029D5, cn=MOHASIN RAJMAHMAD SHAIKH
Date: 2025.08.11 15:57:23 +05'30'

(मोहसिन रा. शेख)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव,मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
८. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
१०. अप्पर मुख्य सचिव (महसूल, मुद्रांक शुल्क व नोंदणी), यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर
१२. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र१/२, मुंबई/ नागपूर
१३. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमी अभिलेख, पुणे.
१४.नोंदणी महानिरिक्षक व मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१५.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
१६. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग.
१७.सर्व विभागीय आयुक्त.
१८.सर्व जिल्हाधिकारी.
१९. नगर भूमापन अधिकारी, सांगली
२०.सर्व सहसचिव/ उपसचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. सर्व अवरसचिव/कक्ष अधिकारी, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२.उप सचिव (ज-१), यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२३.निवड नस्ती (ज-१)